

La liënda de Fanes :

Suzés a Balsan dl spettacul Fanes Poem Musical ®

Ai 23 de setember da sëra àn dauri les coltrines dl gran salf dl Teater Comunal da Balsan sòn la liënda dl Rëgn de Fanes, che cunta de amurs nia poscibli, de figöres fantastiches y de rëssa do podëi. Le spettacul ê partì sö te döes pertes, vignöna componüda da na raia de composiziuns liades adöm da motifs caraterisanć. Le libret é gnù conzepì da Roland Verra, aprijé poet gherdëna, la musiga da Susy Rottonara.

La rejia à tignì aposta le paiun öt por ti dè pëis ai movimencé esenziai. Sòn n maxi-vidrel gnòl deperpo proieté retrac dles Dolomites. A man ciampa êl n grup de corisc (che fej pert dl cor Concentus Clivi), vistic cun guanć lunć cöci sciöche le sanch dla cuntia. L'aziun gnô portada dant sot al maxi-vidrel y dlungia al cor. An po partì sö chësta opera daldöt unica te na pert drammatica (che porta inant l' aziun) y te na pert poetica (che fej da comentar ai avvenimënc). Deperpo che la dramaturgia ti ê sorandada al corp de balet ABC Danza da Balsan, se slargiâ fora la pert poetica suraprò, cun la musiga strumentala, le cor, la usc dla protagonista Rottonara y les imajes dl maxi-vidrel, che ti recordâ al publich sciöche la liënda de Fanes ne é nia valch deastrat, mo che strotormalmënter ara è dassënn liada adöm al elemënt dl crëp. An vëiga por ejëmpl che la munt se scomöi por la mort dla prinzëssa Dolasila, che ara meditëia sòn so dagnì o che ara rogor sciöche sanch tles batalies.

La storia de Fanes vëgn cuntada sciöche sce ara gniss somiada da n môt. Chësc ti pormët a na usc fora scena da cuntè i avvenimënc dl' opera. Le môt vëgn ciamò sòn paladina ala fin, ti dån insciö na parüda che n zicle de laûr é jü a piz. Tl pröm at, do le prologh te chël che al vëgn cuntè la liënda, dominëia la musiga. Le secundo at elaborëia i elemënc anunzià tl prologh. La prinzëssa Dolasila se innamorëia de Ey de Net, cuntra la orentè dl pere, che l bandësc dal rëgn. Indere vëgn tres plü debles les cualitês verieres de Dolasila, avisa canche les popolaziuns ostiles ai Fanes se unësc encër al ri Spina de Mul. Odü sciöche les cosses va, le re de Fanes tradësc so popul y passa al nemich, n vare falé. Por avëi tradì süa jent moriarà le re de Fanes te n abrace mortal cun Spina de Mul. Inće la prinzëssa Dolasila moriarà te batalia; a tò ite so post sarà la jomelina Luianta, trata sö tles profunditês

dla tera dales muntagnoles. L'opera vëgn stlùta jö cun la speranza che le rëgn de Fanes pois se salvè.

Protagonista de spiza dla sëra é stada la usc de Susy Rottonara, che à salpü da modulé cun savëi sön la striara di avenimënc, mostràn aboc na vocalité tert-straussiana y scüra y aboc adorbënta y lominosa. Te vigni caje, na usc sterscia y "tocia", dalunc da scrais frivoi. La musiga dla Rottonara né à nia elaborè melodies popolares, mo ara à portè dant cun esenzialité chël che podô ester le carater minimalistich dla musiga dla jënt de Fanes. L'orchestraziun fata da Dario Tosolino y Roberto Di Marino mostrâ sö l'insistënza di strumënc a flé y dles percuscians dla versiun originala, ti sorandàn ai stromënc a archët la funziun de implenida armonica. Te val' tòc, les otaves paraleles di strumënc a flé mostrâ sö n « piglio à la Shostakovich ». A menè la bachëta dl' Orchestra Filarmonica Italiana êl le Maester Alessandro Arigoni. Forsc massa morjela süa letöra dla partitöra. Le sotscrit s' ess dejidré n sonn plü sot y primordial.

I tesé dl Verra gnô dié sö por talian o por ladin (cun sottitolaziun) da na usc fora scena. Degöna dles figöres ne rajonâ adinfora dla Rottonara. Ai atri joblers ti gnô sorandada na usc fora scena.

La coreografia ê realisada da Patrizia Binco, che à salpü da ti gnì adincuntra ala strotöra scenica dla liënda te na manira ejemplara. I guancé dla Lia Culturala Fanes ê aposta scëmpli, aladô de na teatralité popolar.

Le spetacul se à stlüt jö cun n gran suzës de publich y cun la comoziun dla protagonista.

Davide Bondoni

independent scholar

PhD in Logic and Epistemology

member of the American Mathematical Society,

of the Deutsche-Mathematiker Vereinigung,

of the European Mathematical Society

of the Association for Symbolic Logic,

of the Swiss Society for Logic and Philosophy of Science

www.davidebondoni.eu

® **Reproduziun reservada**

I rengraziun le Dr. Davide Bondoni por la conzesciun dla publicaziun